



Cheb v 16. století

***Mnoho pěkných zážitků z poznávání našeho města přeji
turisté z odboru KČT Union Cheb***

Kontaktní adresa:

Werner Friedrich, Boženy Němcové 11, 350 02 Cheb
mob.: +420 608 159 711, e-mail: wfried@seznam.cz

Cena + poštovné

Evidenční číslo



Klub českých turistů,
odbor Union Cheb



Městská turistická trasa IVV

10 km, stoupání 210 m

Putování historickým Chebem



Cheb kolem roku 1850

STRUČNĚ Z HISTORIE

Minulost Chebu, jednoho z nejstarších měst v Čechách, sahá do 9. století. Pozůstatky slovanského hradiště jsou doloženy v místech dnešního hradu, strategické poloze nad řekou Ohří. První písemná zmínka o Chebu je v listině německého krále Jindřicha IV. z roku 1061 pod názvem EGIRE vycházejícím z keltského jména protékající řeky AGARA a přejatého do němčiny jako EGER. České pojmenování datujeme od roku 1322.

V první polovině 12. století se Chebsko dostalo pod správu markrabat z Vohburgu. V roce 1146 získal Cheb rod Štaufů. V roce 1167 získává Chebsko císař Friedrich Barbarossa, který z něj učinil opěrný bod své mocenské politiky. Roku 1266 obsadil kdysi slovanské území Přemysl Otakar II. a připojil je k českému území. Po smrti Otakarova syna Václava II. připadlo město opět říši. K trvalému připojení Chebska k zemím Koruny české dochází v roce 1322, kdy jej získal od Ludvíka Bavora král Jan Lucemburský. Ve 14. století byl Cheb se 7300 obyvateli čtvrtým největším městem v Čechách.

V době husitských válek stálo město na straně katolické. Věrnost Cheb zachoval i husitskému králi Jiřímu z Poděbrad, čehož svědectvím jsou i zde konané svatby jeho dětí.

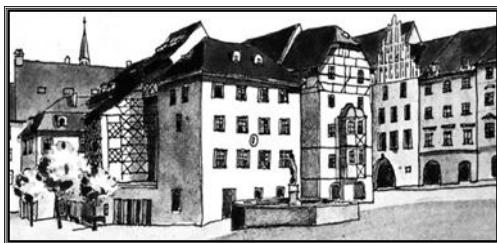
Za třicetileté války strádal Cheb nájezdy Švédů, Sasů a císařských vojsk. V roce 1634 zde byl zavražděn generalissimus císařských vojsk Albrecht z Valdštejna.

Tvář města poznamenal počátek 19. století. Byla zrušena chebská pevnost a zbourána velká část původních gotických hradeb s městskými branami.

V roce 1938 zasáhl do dějin Chebska mnichovský diktát a po něm i 2. světová válka. Důsledkem byl odsun německého obyvatelstva, což vedlo k vyhlídání historického jádra a k následné památkové katastrofě. Chátrání centra bylo zastaveno důslednou rekonstrukcí v letech 1956 - 1969.

Dnes je Cheb významnou památkovou rezervací a důležitým střediskem kulturního a obchodního života.

POZNÁVACÍ ČINNOST NA TRASE PUTOVÁNÍ



Obr. 1
Náměstí krále Jiřího z Poděbrad

Zachováno mnoho měšťanských domů převážně gotického původu. V horní části náměstí je kašna Roland – symbolizoval tržní a hrdelní právo města a v dolní části kašna Herkules – znázorňoval jeho sílu a moc.

Špalíček – skupina 11 kramářských hrázděných domů původně ze 13. stol., dnešní podoba z 15. stol.



Obr. 2
Nová radnice
Barokní stavba z let 1723 – 1728. Dnes sídlo galerie výtvarného umění.
Pachlebelův dům – postaven v r. 1389. V r. 1634 v něm byl zavražděn Albrecht z Valdštejna. Od r. 1873 muzeum.

PODMÍNKY PRO ZÍSKÁNÍ OCENĚNÍ IVV

(pouze pro turisty, kteří plní podmínky IVV)

Městskou turistickou trasu lze absolvovat bez časového omezení, započítává se však pouze kilometráž. Jako absolvovanou akci ji lze započítat jednou za čtvrt roku, po této době se obměňuje razítko IVV.

- Celá trasa putování je vyznačena místním turistickým značením - červeným psaníčkem.
- Záznamník je možno obdržet na kontaktní adrese nebo na turistických akcích "Májovým Chebskem,, (květen) nebo "Hraničářská 30" (září). Obě akce jsou zveřejněny v kalendáři turistických akcí KČT.
- Podmínkou pro splnění městské trasy IVV je potvrzení ze všech kontrol.
- Po předložení tohoto záznamníku s vyplněným evidenčním listem na kontaktní adrese nebo na uvedených turistických akcích obdržíte razítko IVV.
- Záznamník vytisknutý z webových stránek bude zpoplatněn po jeho splnění při výdeji razítka IVV.

KONTROLY (pouze pro turisty, kteří plní podmínky IVV)

1. Razítko z nádraží ČD, přepážka č. 3.
2. Chebský hrad (v zimních měsících opsat č. p. objektu).
3. Náměstí Krále Jiřího z Poděbrad – libovolné razítko.

1.	2.	3.
----	----	----

EVIDENČNÍ LIST (pouze pro turisty, kteří plní podmínky IVV)

Jméno a příjmení:

.....

Adresa:

V Chebu dne:

Podpis:

POPIS TRAS

Celá trasa je vyznačena místním značením červené barvy. Putování začneme na nádraží ČD, jdeme rovně dolů ulicí Svobody a na jejím konci projdeme Bránou času na horní konec náměstí Krále Jiřího z Poděbrad (obr. 1).

Pokračujeme dolů pravou stranou náměstí a zhruba po 100 metrech projdeme vpravo průchodem v nové radnici (obr. 2) do Sládkovy ulice, pokračujeme Komenského ulicí přes Komenského sady kolem budovy Integrované střední školy do Smetanovy ulice a vlevo na Kasární náměstí. Zde se nám naskytne nádherný pohled na kostel sv. Mikuláše (obr. 3). Po rondelovém schodišti se sochami svatých z 18. století vystoupáme nahoru na Kostelní náměstí, pokračujeme hned vpravo podél ochozu a uličkou naproti vchodu do kostela dojdeme na náměstí. V první budově vpravo se nachází chebské muzeum.

Obejdeme Špalíček k rozcestníku turistického značení a dáme se vpravo dolů Kamennou ulicí. Po levé straně stojí kostel sv. Václava s dominikánským klášterem, v dolní části ulice je cechovní kašna z r. 1926. Na ozdobné mříži jsou znaky všech chebských cechů. Pokračujeme rovně k řece Ohři. Zde se nachází kostel sv. Bartoloměje (obr. 4). Přejdeme řeku a hned za mostem se vydáme vlevo pěšinou podél řeky do ulice Koželužské. Vlevo přes řeku se nám otevře jedinečný pohled na původní městské opevnění s Teyflovou věží a chebský hrad (nebo také chebská falc z r. 1180, která je jedinou štaufskou císařskou falcí na území České republiky a byla prohlášena národní kulturní památkou).

Odbočíme vpravo cestičkou k rodinným domkům a dále ulicemi Nad jezem a Na vyhlídce. Dáme se vlevo a za posledním domem vpravo vzhůru polní cestou až na hřeben Špitálského vrchu, až dojdeme k budovám bývalého poplužního dvora. Po asfaltové cestě pokračujeme k plotu zahrádek, podél něj až na kraj lesa a lesní pěšinou vlevo dojdeme k osamělé stojícímu domu, u kterého sejdem ke hrázi přehrady Skalka. Byla vybudována v letech 1962 – 1964, zatopená plocha 3,4 km², hráz je vysoká 14 m. Využívá se k rekreačním účelům.

Putujeme dále po levém břehu řeky až k dřevěnému mostu, který přejdeme. Za ním projdeme Písečnou bránou a dále ulicí Křížovnickou kolem Mlýnské věže – vše je součástí městského opevnění. Z Křížovnické ulice vpravo nahoru podél hradního opevnění dojdeme k chebskému hradu (obr. 5).

Od hradu pokračujeme podél městských hradeb na Růžový kopeček. Zde si povšimneme kamenné kašny se sochou sv. Mikuláše. Od této chvíle se ponoříme do úzkých uliček historické části města a povšimneme si rozmanitosti postavených domů. Na Jánském náměstí stávala nejstarší městská radnice a kostel sv. Jošta. V Hradební ulici se po pravé straně nachází škola, původně klášter sester Sv. kříže. Po levé straně doporučujeme nahlédnout do zrekonstruované klášterní zahrady.

V ulici Obrněné brigády stojí budova městského divadla (obr. 6). Na křížovatce s ulicí 26. dubna se vpravo nachází evangelický novogotický kostel z let 1868 – 1871. Vydáme se vlevo ulicí 26. dubna a po chvíli se opět ocitneme ve staré části města. V ulici Březinova, do které pouze nahlédneme, stojí za povšimnutí novodobá kašna dudáka. My však pokračujeme vlevo Dlouhou ulicí. Po cca 100m odbočíme vlevo na Františkánské náměstí (obr. 7 a 8).

Vrátíme se zpět do Dlouhé ulice, jdeme vpravo, hned další ulicí vlevo a dojdeme opět na náměstí krále Jiřího z Poděbrad. Pokračujeme po náměstí vpravo a v jeho horní části ukončíme prohlídku historické části města. Dále jdeme již známou trasou ulicí Svobody, ve které od Brány času můžeme na kovovém dělicím pásu v dlažbě sledovat data významných událostí v historii města. Dojdeme až k budově nádraží ČD, kde naše putování historickým Chebem končí.



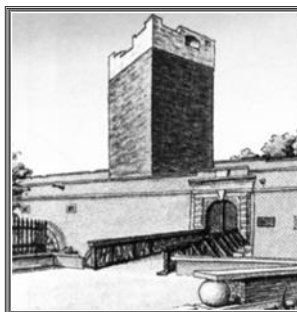
Obr. 3
Kostel sv. Mikuláše

Postaven ve 13. stol. Jako románská bazilika (zachován portál v západní stěně a věže). Dnešní gotická podoba je z 15. století. Chrámový prostor je vyzdoben nástěnnými malbami norimberského mistra Lukase. Věže několikrát poškodil požár. Do původní podoby byly zrekonstruovány v roce 2008.



Obr. 4
Kostel sv. Bartoloměje

Postaven roku 1414 vedle špitálu řádu Křížovníků s červenou hvězdou. Jde o stavbu se síňovým prostorem, jehož klenbu nese jediný středový sloup. Kostel byl poničen koncem 2. světové války a v letech 1962 – 1963 rekonstruován. Na zdech jsou částečně zrestaurované gotické fresky z 15. století.



Obr. 5
Chebský hrad

Nejstarší dochovaná chebská stavba. Původně slovanské hradiště z 9. stol., za vlády Vohburgů ve 12. stol. kamenný hrad. Za císaře Friedricha Barbarossy přeměněn na císařskou rezidenci, v roce 1652 obezděn barokními cihlovými hradbami. Z původního románského hradu se zachovaly kaple, zbytky paláce a Černá věž, která je dominantou hradu. Kvádry, ze kterých je postavena jsou sopečného původu a pocházejí z nedaleké Komorní hůrky.



Obr. 6
Západočeské divadlo

Klasicistní budova z r. 1874 podle návrhu Vinzenze Prokla a stavitele Karla Habertzella. Stálá scéna od r. 1961. V roce 1997 divadlo vyhořelo a po nákladných vnitřních úpravách je od 4. května 1998 opět v provozu.



Obr. 7 **Kostel zvěstování Panny Marie s františkánským klášterem**

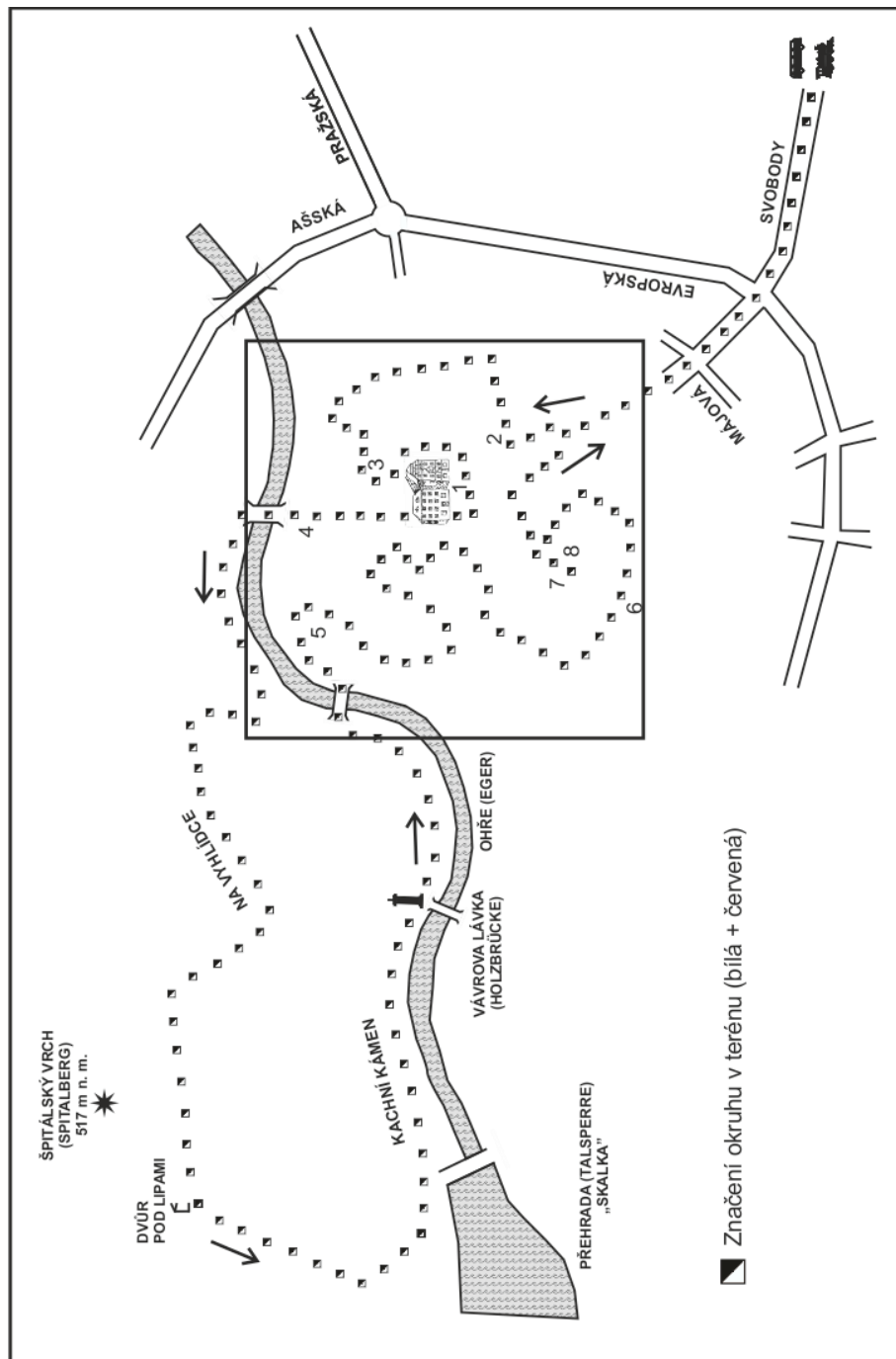
Byl postaven současně s klášterem před r. 1247, kdy se v Chebu usazuje řád minoritů, později nahrazený řádem františkánů. V lednu 1285 zde byli oddáni Václav II. a dcera Rudolfa I. Guta. Z původní stavby se zachovala sakristie a část zdiva kláštera, jehož dnešní podoba je z 18. stol. Za kostelem je vchod do unikátní křížové chodby ze 14. stol.



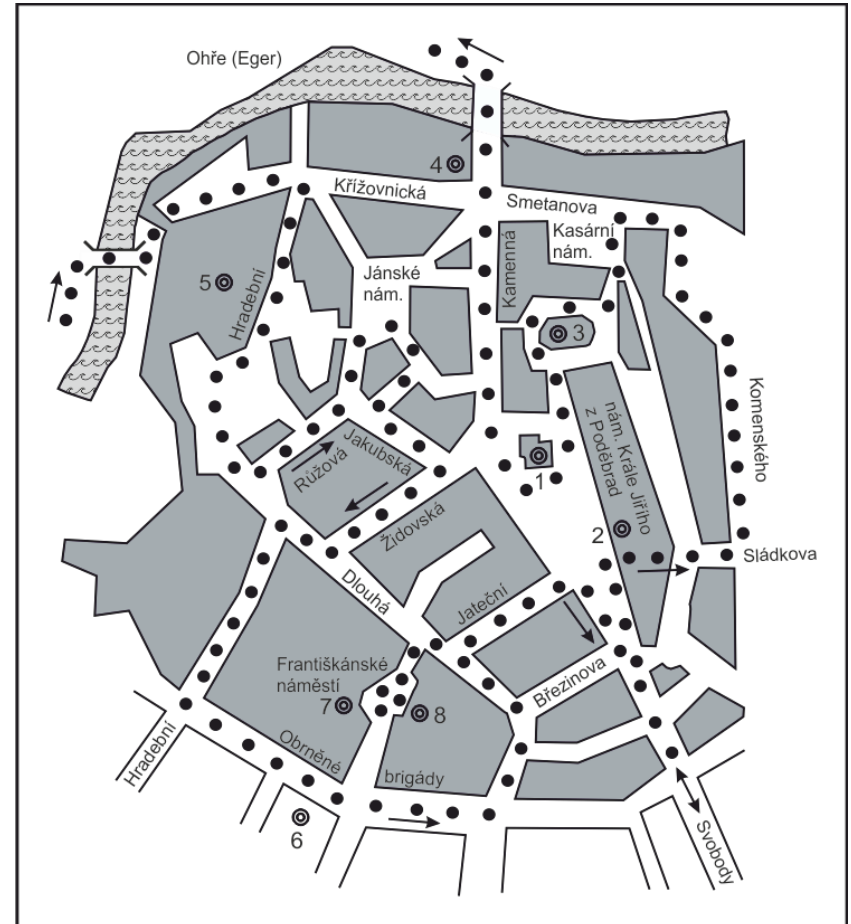
Obr. 8 **Kostel sv. Kláry s klášterem klarisek**

Mezi lety 1270-1273 přichází do Chebu řád klarisek využívající část konventu minoritů. Na několik let tak vzniká v Čechách velmi neobvyklý dvojkláster – mužský a ženský. V roce 1278 postavený konvent a později i kostel klarisek značně utrpěly za třicetileté války. Obnova byla svěřena Kryštofu Dienzenhoferovi.

PLÁN TRASY OKRUHU



PLÁN TRASY OKRUHU – VÝŘEZ, STŘED MĚSTA



VÝŠKOVÝ PROFIL TRASY OKRUHU

